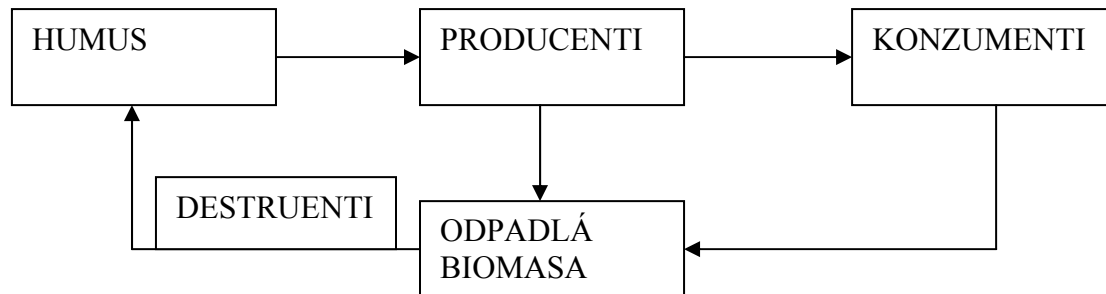


1. ODPADY

V přírodě prakticky odpady nevznikají. V přírodních ekosystémech dochází k permanentní látkové a energetické výměně. V tomto smyslu někdy hovoříme o tzv. dynamické rovnováze.



HUMUS – výživná půda

PRODUCENTI – rostliny

KONZUMENTI – živočichové (býložravci, masožravci, všežravci, člověk)

ODPADLÁ BIOMASA – mrtvá těla organismů

DESTRUENTI – rozkradači (některý hmyz, někteří jiní členovci, kroužkovci, bakterie, atd.)

Odpady jsou specifické pro člověka (zejména pro současného člověka). Zemědělský a průmyslový ekosystém je často specifikován jako jednosměrný tok látky a energie (čímž se porušuje jeden ze základních ekologických zákonů)

Recyklace odpadů pokus o řešení tohoto problému – v podstatě napodobuje cirkulaci látky v přírodě.

Důvody pro recyklaci odpadů:

1. Hromadění odpadů (ztráta území pro přírodu popř. pro lidi; možnost kontaminace půdy, spodních vod, ovzduší; nebezpečí požárů; atd.)

- Nebezpečné jsou zejména tzv. divoké skládky.

- České skládky jsou poměrně bezpečné – odpad je od hlíny oddělen nepropustnou vrstvou jílu, k energetickým účelům se začíná se využívat silně skleníkový metan unikající z tlejícího odpadu.

2. Spalování odpadů (produkuje skleníkový plyn CO₂, do ovzduší unikají nebezpečné látky např.: polycyklické uhlovodíky, benzen, styren, těžké kovy, nebezpečné dioxiny, atd.).

- Spalování v odpadů v domácnostech je velmi nebezpečné, bezohledné a protizákonné.

- Spalování některých plastových odpadů (např. PE, PET) ve spalovnách při vysokých teplotách je poměrně bezpečné. Ale spalování např. PVC je stále nebezpečné.

- V některé země spalují odpad na mořích (nebo odpad rovnou vysypou do moře). Takovéhle nakládání s odpady se lidem v globálním měřítku vrací např. v podobě kontaminovaného rybího masa.

3. Těžba neobnovitelných zdrojů – ekologické problémy spojené se samotnou těžbou; spotřeba energie při úpravě vytěžených surovin; obavy z vytěžení neobnovitelných zdrojů; (ropa, uhlí, zemní plyn, nerosty, atd.).

Vznik odpadů

1. Při výrobě výrobku
2. Balení výrobku
3. Často i při provozu výrobku
4. Při dosloužení výrobku

Třídění odpadů

SKLO – kontejnery

PAPÍR – kontejnery

PET-LÁHVE – kontejnery

TEXTIL – kontejnery, eko-dvory

STARÉ LÉKY – lékárna, nebo eko-dvory (jako nebezpečný odpad)

ELEKTRONICKÝ ODPAD – eko-dvory

NEBEZPEČNÝ ODPAD (prázdné barvy laky, spreje, chemikálie, atd.) – eko-dvory

NADMĚRNÝ ODPAD (Např. nábytek, matračky, atd.)- eko-dvory

PLASTY (PS, PP, PE, PET) – kontejnery na plasty (v okolí Brna)

BIOLOGICKÝ ODPAD (zbytky potravin, skořápky, atd.) – zatím v Brně není možnost třídění biologického odpadu, dá se využít ke kompostování

KOVY – železo, hliník, jiné kovy – při dostatečném množství se dá recyklovat ve sběrných surovinách

Pravidla pro spotřebitele

VYBÍRÁME SI ZBOŽÍ V OBALECH, KTERÉ JDOU DOBŘE RECYKLOVAT

NEJEKOLOGIČTĚJŠÍ OBAL JE ŽÁDNÝ OBAL

POKUD JE OBAL Z PLASTU, UPŘEDNOSTŇUJEME MÉŇE ŠKODLIVÉ PLASTY

ŠKODLIVÉ PLASTY

PVC – polyvinylchlorid

Tento plast se velmi často využívá k balení výrobků (mléčné výrobky, saláty, atd.). Při jeho výrobě se využívá jedovatý chlór a uvolňují se karcinogenní dioxiny. PVC prakticky nejde recyklovat. Při spalování PVC (i v moderních spalovnách) unikají do ovzduší rakovinotvorné dioxiny, polychlorované bifenoly, atd.). Kromě obalů se PVC používá k výrobě dětských hraček, podlah, oken, atd. Některé organizace (např. Greenpeace) upozorňují na nepříznivý vliv PVC na lidské zdraví. PVC má značku:



PS – polystyren

Velmi často se používá jako obal na zboží (mléčné výrobky).

Polystyren má značku:



MÉNĚ ŠKODLIVÉ PLASTY

PET - polyetylentereftalát

Dá se recyklovat; při vysokých teplotách (ve spalovnách) se dá relativně bezpečně spálit). Ekologický spotřebitel se přesto baleným nápojům v PETu spíše vyhýbá popř. používá jednu PET- láhev víckrát, dává přednost modrým a bílým před jinak barevnými (hůře se recyklují a není o ně takový zájem). Pet láhev vždy před vyhozením vyprázdníme a sešlápeme.

(značka není k dispozici, ale je to zase „trojúhelník“ z šipek, ve kterém je jednička)

PE - Polyethylen

Mezi méně škodlivé plasty patří zejména polyethylen (mikrotenové sáčky).

Polyethylen má značku:



PE-HD



PE-LD

PP - Polypropylen

Polypropylen má značku:



DOPORUČENÁ LITERATURA:

BOŽEK, F.; URBAN, R.; ZEMÁNEK, Z. Recyklace – budoucnost je v našich rukou. Vyškov : Moravia tisk, 2002. ISBN 80-238-9919-8.

www.ekospotrebitel.cz